gemeente Barneveld

Aandachtsgebied: Leefomgeving
Team Beleid Leefomgeving
Behandelaar: S. Schaap
Telefoonnummer:

Voorstelnr. 705338
Barneveld, 9 september 2025
Portefeuillehouder: B. Wijnne

Onderwerp: Raadsmemo wolvenmeldpunt gemeente Barneveld (SDO_Sch)

Gevraagde beslissing:

1. In te stemmen met de memo

2. De memo aan de raad aan te bieden.

1. Inleiding

Op 1 september 2025 hebben de fracties Lokaal Belang en SGP een agenderingsmemo ingediend om de bespreking als commissieagendapunt toe te voegen, met het doel om hierover een motie in te dienen in de volgende raadsvergadering van 8 oktober 2025, zie bijlage 2. Middels bijgevoegde memo (bijlage 1) wordt de raad geïnformeerd over de ondernomen stappen wat betreft de opvolging van de desbetreffende motie.

2. Beoogd effect

3. Argumenten

4. Kanttekeningen

5. Financiën

6. Participatie en communicatie

a) Participatie

b) Communicatie

7. Vervolgstap

8. Bijlagen

1. Raadsmemo wolvenmeldpunt gemeente Barneveld
2. Motie vreemd aan de agenda

gemeente Barneveld

Raadsmemo Meldpunt wolven gemeente Barneveld

Datum:	**9 september 2025**
Onderwerp:	Meldpunt wolven gemeente Barneveld
Ter attentie van:	De Raad
Afzender:	College van Burgemeester en Wethouders
Portefeuillehouder	B. Wijnne
Mail behandelaar	*s.schaap@barneveld.nl*

Samenvatting
Op 1 september 2025 hebben de fracties Lokaal Belang en SGP een agenderingmemo ingediend om de bespreking als commissieagendapunt toe te voegen, met het doel om hierover een motie in te dienen in de volgende raadsvergadering van 8 oktober 2025. In deze motie wordt het college verzocht een meldpunt in te richten voor zichtmeldingen en aanvallen van wolven op straatnaamniveau binnen de gemeente Barneveld. De motie is ingegeven door de toename van het aantal wolvenaanvallen in de regio en de zorgen van veehouders over de veiligheid van hun dieren. Het college heeft begrip voor de zorgen en emoties die leven onder inwoners en veehouders, we delen ook de urgentie en het actief inzetten voor passende preventie- en beheermaatregelen door het Rijk en door het bevoegde gezag, de provincie Gelderland. Echter is het instellen van een dergelijk meldpunt op dit moment niet wenselijk. In deze memo lichten wij ons standpunt toe, mede op basis van ecologische inzichten, juridische kaders en al bestaande monitoringpraktijken.

Doel
De gemeenteraad informeren over de kaders en mogelijkheden voor het oprichten van een eigen wolvenmeldpunt binnen de gemeente Barneveld over de aanwezigheid van de wolf.

Inhoud memo

Ecologische context
De wolf is een territoriaal roofdier met een grote actieradius. Individuele wolven kunnen zich binnen korte tijd over tientallen kilometers verplaatsen. Zeker wanneer het een jonge wolf of zwervende wolf betreft kan dit oplopen tot wel ruim 70 kilometer per dag. Zichtmeldingen op

een specifieke locatie geven daarom geen betrouwbaar beeld van de actuele aanwezigheid. Door dit op straatnaamniveau vast te leggen en inzichtelijk te maken, kan dit het gevoel van onveiligheid extra versterken, zonder dat dit leidt tot een daadwerkelijke confrontatie tussen wolf-mens, wolf-hond of wolf-veedier. Ook blijkt uit ecologisch onderzoek dat zwervende wolven, vaak jonge dieren op zoek naar een territorium, vaker in contact komen met landbouwhuisdieren, zoals schapen.

Daarnaast is het niet openbaar maken van exacte locaties van wolven bedoeld om de dieren te beschermen tegen verstoring, illegale jacht en ongewenste menselijke interactie. Er zijn zorgen dat publieke meldingen kunnen leiden tot stroperij, maar ook een toename van toerisme en sensatiezoekende bezoekers teweeg kan brengen. Er zijn aanwijzingen dat wolven in Nederland soms illegaal worden afgeschoten. Daarnaast zijn er mensen die op zoek gaan naar wolven om ze te zien/fotograferen, wat leidt tot verstoring van hun leefgebied. Als wolven herhaaldelijk mensen tegenkomen zonder negatieve gevolgen (zoals verstoring of afschrikking), kunnen ze:

- Minder schuw worden;
- Dichter bij menselijke bebouwing komen;
- Risico's nemen die ze normaal zouden vermijden.

Dit wordt habituatie genoemd: gewenning aan mensen. Dat is zorgwekkend want; het verhoogt de kans op conflicten zoals wolven die vee aanvallen in bewoonde gebieden, mensen die wolven gaan proberen te voeren of benaderen en incidenten waarbij wolven worden afgeschoten uit angst.

De wolf die momenteel actief is in de regio Barneveld vertoont uitzonderlijk gedrag door over wolfwerende rasters te springen. Tot op heden is dit gedrag uniek in Nederland. Vanwege deze gedragingen heeft de provincie Gelderland op 4-9-2025 een vergunning afgegeven om deze specifieke wolf uit de samenleving te verwijderen.

<u>Juridische kaders</u>
De wolf is een beschermd diersoort onder internationale verdragen (Verdrag van Bern, Habitatrichtlijn) en nationale wetgeving (Omgevingswet). Sinds juli 2025 is de beschermingsstatus aangepast van 'strikt beschermd' naar 'beschermd', wat enige ruimte biedt voor actieve beheermaatregelen. Voor Nederland betekent dit dat de staatssecretaris van het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) nu aan zet is om een aantal concrete stappen te zetten om deze wijziging te implementeren in nationale wetgeving en beleid.

Desondanks blijft het verboden om wolven opzettelijk te verstoren, te vangen of te doden. De verantwoordelijkheid voor het beleid en beheer ligt bij de provincie en BIJ12, niet bij gemeenten. Het instellen van een gemeentelijk meldpunt zou kunnen leiden tot ongewenste acties, zoals het opsporen of verjagen van wolven, hetgeen strafbaar is. Dit is geen unicum want van meerdere diersoorten (zoals otter, kamsalamander, bever en boomkikker) worden de specifieke locaties niet openbaar weergegeven ter bescherming van de soort.

<u>Monitoring en informatievoorziening</u>
BIJ12 voert namens de provincies de monitoring van wolven uit. Meldingen van zichtwaarnemingen, sporen en schadegevallen worden verzameld via het landelijke Wolvenmeldpunt. Deze meldingen worden gevalideerd door experts en vrijwilligers, en periodiek gepubliceerd op dorpsniveau. Het bewust niet publiceren van straatnamen is onderdeel

van het beleid om onrust en angst onder inwoners te beperken en de bescherming van de wolf te waarborgen. Er is reeds een online overzicht beschikbaar van bijtincidenten en waarnemingen op dorpsniveau. Verdere detaillering wordt door BIJ12 en de provincies niet wenselijk geacht.

Voorgestelde meldpunt
Het college acht het instellen van een gemeentelijk meldpunt op straatnaamniveau niet uitvoerbaar en niet wenselijk, om de volgende redenen:

- De wolf is een mobiel dier; meldingen op straatnaamniveau geven een vertekend beeld van de actuele situatie.
- Publicatie op straatnaamniveau kan leiden tot extra angst onder inwoners.
- Het valideren van meldingen om vast te stellen dat het een wolf is vraagt om expertise van wolvenexperts en vrijwilligers.
- De gemeente is geen bevoegd gezag en heeft geen mandaat om meldingen te beheren of te verifiëren. Een andere lijn buiten dat van het bevoegde gezag is onwenselijk.
- De ambtelijke capaciteit binnen de gemeente is te beperkt om een dergelijk meldpunt te faciliteren en onderhouden
- Het meldpunt kan ongewenste reacties oproepen, zoals het opsporen van wolven door inwoners.
- BIJ12 en de provincie hanteren bewust een beleid van beperkt detailniveau in meldingen.
- Er is een functionerend meldsysteem via het bevoegd gezag binnen de wettelijke kaders.

Vervolg
De gemeente Barneveld communiceert actief over de wolf, o.a. via de gemeentewebsite en informatieavonden. Daarnaast nemen we ook actief contact op met gedupeerden (hobby)veehouders die daarvoor openstaan.

Het college is bereid om opnieuw contact op te nemen met de provincie Gelderland en BIJ12 om te verkennen of er mogelijkheden zijn om de informatievoorziening over bijtincidenten te verbeteren, bijvoorbeeld gericht op veehouders. Daarbij zal worden gekeken naar de balans tussen informatiebehoefte en bescherming van de wolf.

Wij hopen hiermee voldoende inzicht te geven in onze afwegingen en staan open voor verdere dialoog met de raad en betrokken partijen.

CONCEPT MOTIE

Raadsvoorstel: agendapunt 5.2 Motie vreemd aan de agenda

Onderwerp: Meldpunt wolven gemeente Barneveld

De raad van de gemeente Barneveld in vergadering bijeen d.d. 8 oktober 2025

De Raad gehoord de beraadslaging,

Constaterende dat

- Er tot nu toe in 2025 86 wolvenaanvallen in de gemeente Barneveld zijn geweest
- Hierbij 278 dieren gedood zijn, voornamelijk schapen
- De locatie van deze aanvallen niet op straatnaamniveau geregistreerd wordt door BIJ12
- Zichtmeldingen sowieso nergens eenvoudig vindbaar zijn

Overwegende dat

- Wolven ondanks hun grote actieradius vaak terugkeren naar de omgeving waar ze al eens succes hebben gehad
- Het van belang is voor dierhouders om te weten of er wolven in de directe omgeving actief zijn, of verder weg
- Het duidelijk is dat wolfwerende hekken onvoldoende werken
- Opstallen van grote groepen dieren niet altijd eenvoudig is en bovendien kostenverhogend is
- Er niet op korte termijn veel actie uit Den Haag te verwachten is

Is van mening dat

- Veehouders op eenvoudige wijze gewaarschuwd moeten kunnen worden om hun dieren binnen te zetten indien wolven in de directe omgeving actief blijken te zijn.

Verzoekt het college

- een centraal informatie- en/of meldpunt te maken waar zichtmeldingen en aanvallen gedaan kunnen worden op straatnaamniveau

en gaat over tot de orde van de dag.

Lokaal Belang **SGP**

W. Hazeleger